

ВАЗДУХОПЛОВНИ САВЕЗ СРБИЈЕ

О П Ш Т И С П О Р Т С К И
П Р А В И Л Н И К

Београд, април 2008.

**ОПШТИ СПОРТСКИ ПРАВИЛНИК
ВАЗДУХОПЛОВНОГ САВЕЗА СРБИЈЕ**

1. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1.1 Општи спортски правилник ВСС

- 1.1.1. Општи спортски правилник Ваздухопловног савеза Србије регулише питања рада у ваздухопловним спортовима, такмичења и развоја спортске делатности у ВСС-у.
- 1.1.2. Правилник се темељи на одредбама Спортског правилника Међународне ваздухопловне федерације (ФАИ), са изменама које захтевају посебни организациони и други услови спортске делатности у Ваздухопловном савезу Србије, као и допунама у питањима која нису регулисана Спортским правилником ФАИ, а за чија решења су овлашћени национални аероклубови.
- 1.1.3. Општи спортски правилник ВСС садржи правила и прописе који су заједнички за све спортске дисциплине. Њега припрема и предлаже Општа спортска комисија ВСС, а усваја га Управни одбор ВСС.

1.2 Примена општег спортског правилника ВСС

- 1.2.1. Општи спортски правилник ВСС се примењује на све активне спортисте, појединце и екипе, чланове ВСС, за време такмичења и других спортских приредби које су део спортског календара ВСС.
- 1.2.2. Одредбе Општег спортског правилника ВСС се обавезно примењују на сва ваздухопловна такмичења и друге ваздухопловно-спортске приредбе у Србији под надзором Ваздухопловног савеза Србије које организују организације и чланови ВСС и на којима учествују такмичари чланови ВСС.
- 1.2.3. На другим такмичењима у земљи, могу се применити одредбе овог правилника или друге одредбе, како то пропише организатор у Правилнику такмичења.
- 1.2.4. На међународним такмичењима која организују организације или аероклубови ВСС примењују се одредбе спортског правилника ФАИ.
- 1.2.5. Одредбе општег правилника ФАИ могу се применити и на сва национална такмичења на којима учествују само такмичари из Србије, ако овим правилником неко питање или уопште није регулисано, или је регулисано непрецизно.

1.3 Подела правилника

- 1.3.1. Спортски правилници ВСС су Општи спортски правилник и посебни правилници свих спортских дисциплина ваздухопловних спортова.
- 1.3.2. Општи спортски правилник ВСС садржи прописе и правила заједничке за све ваздухопловне спортове у ВСС. За предлог исправки, допуна и развој општег спортског правилника надлежна је општа спортска комисија ВСС, а измене и допуне усваја Управни одбор ВСС.
- 1.3.3. Посебни правилници ваздухопловних спортова садрже правила која се односе на поједине ваздухопловне спортове. Развој, измене и допуне посебних правилника усвајају одговарајуће спортске комисије или струковни савези ВСС, на предлог

чланова комисије или спортиста, и усаглашавају се са одговарајућим правилницима ФАИ.

1.3.4. Одредбе правилника по појединим дисциплинама не могу бити у супротности са Општим спортским правилником ВСС. У случају сукоба одредаба посебног дела са одредбама Општег спортског правилника ВСС, примењују са одредбе Општег спортског правилника ВСС

Преглед посебних правилника по појединим дисциплинама ваздухопловних спортова:

- 1 - за балонарство
- 2 - за моторно летење
- 3 - за вазд. једриличарство
- 4 - за ваздухопловно
- 5 - за ракетно моделарство
- 6 - за падобранство
- 7 - за акробатско летење (авиони и једрилице)
- 8 - за змајарство и параглајдинг
- 9 - за хеликоптере
- 10 - за ултралаке летелице

Комисије ВСС <i>FAI commissions</i>	ОЗНАКА СПОРТСКИ ПРАВИЛНИК				КЛАСЕ	
	ВСС	ФАИ	ВСС	ФАИ	(ознаке латиницом)	Називи
Комисија за балонарство ВСС <i>Ballooning commission</i>	КБ	CIA	1	1	A B	Балони <i>Free Ballons</i> Дирижабли, ваздушни бродови <i>Dirigibles, Airships</i>
Комисија за општу авијацију ВСС <i>General Aviation commission</i>	КОА	GAC	2	2	C H M N	Моторни авиони <i>Aeroplanes</i> <i>Vertical Take-off & Landing Aircraft</i> <i>Tilt-Wing/Tilt-engine Aircraft</i> <i>STOL Aircraft</i>
Комисија за ваздухопловно једриличарство ВСС <i>Gliding commission</i>	КВЈ	IGC	3	3	D DM	Једрилице <i>Gliders</i> Једрилице са мотором <i>Motor gliders</i>
Комисија за ваздухопловно моделарство ВСС <i>Aeromodelling commission</i>	КВМ	CIAM	4	4	F	Ваздухопловни модели <i>Aeromodels</i>
Комисија за ракетно моделарство ВСС <i>Aeromodelling commission - space models subcommittee</i>	КРМ				S	Ракетни модели <i>Spacemodels</i>
Падобранска комисија ВСС <i>Parachuting commission</i>	ПК	IPC	5	5	G	Падобрани <i>Parachutes</i>
Комисија за акробатско летење ВСС <i>Aerobatics commission</i>	АкроС	CIVA	6	6	C D	Моторни авиони <i>Aeroplanes</i> Једрилице <i>Gliders</i>

<i>Hang Gliding and Paragliding commission</i> Комисија за параглајдинг ВСС	ПгКС	CIVL	7	7	О	Змајеви <i>Hang Gliders</i> Параглајдери <i>Paragliders</i>
Астронаутичка комисија ВСС <i>Astronautics commission</i>	АстроС	ICAPE	8	8	К Р	Космичке летелице <i>Spacecraft</i> Ваздух-космо летелице <i>Aero-Spacecraft</i>
Комисија за хеликоптере ВСС <i>Rotocraft commission</i>	КХС	CIG	9	9	Е	Хеликоптери <i>Helicopters</i> Летелице са померљивим ротором <i>Tilt rotocraft</i> Жирокоптери <i>Autogyros</i>
Комисија за летење ултралаких ваздухоплова ВСС <i>Microlights commission</i>	КУЛЛ	CIMA	10	10	Р	Ултралаке летелице <i>Microlight Aircraft</i> Моторни змајеви <i>Powerd Hang Gliders</i> Моторни параглајдери <i>Powered Paragliders</i>
Општа спортска комисија ВСС <i>General commission</i>	ОСК	CASI	11	11	И С С	Летелице са људским погоном <i>Humanrowered Aircraft</i> Летелице са соларним погоном <i>Solar-powered aircraft</i> Летелице са електро-погоном <i>Electrically-powered aircraft</i>
					С	Све дисциплине <i>All Classes</i>

Табела показује правилнике по појединим ваздухопловним спортовима. За све класификације и дефиниције примењује се правилник FAI General Section Chapter 2.

2. Дефиниција и класификација ваздухоплова

2.1. Дефиниције ваздухоплова

- 2.1.1. У одређивању послова и одговорности комисија за ваздухопловне спортове ВСС и класификацији у претходном одељку, примењују се следеће дефиниције. Детаљније објашњење појединих дефиниција и појмова дато је у посебним правилницима ВСС.
- 2.1.2. Овај правилник прихвата све дефиниције ваздухоплова које су дате у одељку 2. Општер спортског правилника FAI - "SPORTING CODE - GENERAL SECTION" у издању FAI, који је важећи у тренутку одржавања такмичења.

2.2. Класификација ваздухоплова

За све спортске приредбе обавезна је следећа класификација ваздухоплова, као што је дато у Општем спортском правилнику FAI :

Класа А	: Слободно летећи балони (Free Balloons)
Класа Б	: Дирижабли (Dirigibles - Airships)
Класа Ц	: Авиони (Aeroplanes, electric- and solar-powered aircraft)
Класа Д	: Једрилице и моторне једрилице (Gliders and Motor Gliders)
Класа Е	: Хеликоптери (Rotorcraft)
Класа Ф	: Ваздухопловни модели (Aeromodels)
Класа Г	: Падобрани (Parachutes)
Класа Х	: Јетлифт летелице (Jetlift Aircraft)
Класа И	: Ваздухоплови на људски погон (Human-powered Aircraft)
Класа К	: Космичке летелице (Spacecraft)
Класа М	: (Tilt-wing/tilt-engine aircraft)
Класа Н	: Летелице са кратким полетањем и слетањем (Short take-off and landing (STOL) aircraft)
Класа О	: Змајеви и параглајдери (Hang Gliders and Paragliders)
Класа П	: Ваздухопловно-космичке летелице (Aero-spacecraft)
Класа Р	: Улт랄ачке летелице и моторни параглајдери (Microlight aircraft and Powered Paragliders)
Класа С	: Ракетни модели (Space models)

2.3. Надлежност за класификацију

Ваздухопловни савез Србије и FAI у другом степену, надлежни су за класификацију ваздухоплова и ваздухопловних спортских дисциплина, опреме и материјала, као и за решавање свих спорних и осталих питања у вези са овим чланом.

3. Спортске приредбе

3.1. Дефиниција и врсте ваздухопловно-спортских приредби

Под ваздухопловно-спортском приредбом подразумева се свака акција, активност или такмичење, коју организује ВСС, регионални ваздухопловни савез, аероклуб или струковни спортски савез или појединац члан ВСС, са циљем постизања врхунских спортских резултата у ваздухопловству, као што су разна такмичења, освајање/постављање услова за спортске значке, покушаји постављања рекорда и сл.

3.1.1. Ваздухопловно-спортске приредбе могу бити :

- а) **НАЦИОНАЛНЕ** - за чланове ВСС
- б) **ОТВОРЕНЕ НАЦИОНАЛНЕ** - за чланове ВСС, друге заинтересоване држављане Србије и за припаднике страних националних ваздухопловних организација, на позив организатора - ВСС.
- ц) **ИНТЕРНАЦИОНАЛНЕ (МЕЂУНАРОДНЕ)**- ваздухопловно-спортске приредбе отворене за припаднике свих страних националних ваздухопловних организација,
- д) **РЕГИОНАЛНЕ** - приредбе у којима имају право учешћа чланови националних ваздухопловних организација из неког одређеног региона (Европа, Балкан, ...)
- е) **СВЕТСКА ПРВЕНСТВА** - ваздухопловно-спортске приредбе у којима право учешћа имају чланови - репрезенти националних ваздухопловних организација, организована по правилима и по одобрењу ФАИ и на којима се победницима додељује титула светских првака,
- ф) **СВЕТСКЕ ВАЗДУХОПЛОВНЕ ИГРЕ** - ваздухопловно-спортске приредбе у којима се одржава више интернационалних приредби, у више ваздухопловних спортова, по правилима ФАИ и уз учешће свих националних ваздухопловних организација.

3.1.2. Учесници приредби

3.1.3. Учесник приредбе је свако лице, екипа или национална ваздухопловна организација, која је доставила своју оверену пријаву за учешће на спортској приредби и која је испунила услове за учешће према овом и одговарајућем правилнику приредбе.

3.1.4. Такмичар је свако лице које учествује у такмичењу.

Екипа или тим је група од најмање два такмичара који су пријављени за исто такмичење или дисциплину у оквиру такмичења од стране истог аероклуба, организације или националне ваздухопловне организације.

3.1.5. Репрезентација је група од више такмичара, пријављених од стране националне ваздухопловне организације (националног аероклуба) који представљају једну државу.

3.1.6 Шампион је титула која се додељује победнику (појединцу или екипи) који је освојио прво место на светском првенству, регионалном првенству, националном (државном) првенству или светским ваздухопловним играма.

3.1.7. Прихватање спортских приредби

3.1.8 Ваздухопловни савез Србије може озваничити и прихватити само оне спортске приредбе које су одржане у складу са правилима ФАИ и ВСС.

- 3.1.9. ВСС може одбити да изда или повући Такмичарску дозволу лицу које учествује на спортским приредбама које нису прихваћене од стране ФАИ или ВСС.
- 3.1.10 Спортске приредбе могу бити важеће само ако је непосредни организатор испунио све обавезе (организационе, финансијске и др.) према ВСС и ФАИ.

3.2. Врсте приредби

3.2.1. Ваздухопловно спортске приредбе могу бити :

- такмичења,
- покушаји постављања рекорда и
- остале приредбе под покровитељством ВСС (митинзи и сл.)

- 3.2.3. Према броју учесника, приредбе могу бити са неограниченим и ограниченим учешћем.
- 3.2.4. Позивне ваздухопловно спортске приредбе су оне на које се позива унапред одређени број учесника, односно такмичара одабран према одређеним критеријумима.

3.3. Спортски календар ВСС

Ваздухопловни савез Србије сваке године прави званичну листу ваздухопловних спортских приредби у Србији и објављује је у Спортском календару ВСС.

3.3.1. Спортски календар ВСС је програм ваздухопловно спортских приредби у ВСС за једну календарску годину, а садржи календаре свих ваздухопловно спортских грана у ВСС.

Спортски календар ВСС на предлог спортских комисија и струковних савеза ВСС, усваја УО ВСС.

3.3.2. Спортски календар ВСС за наредну годину на предлог спортских комисија и струковних савеза ВСС, а у складу са достављеним пријавама потенцијалних организатора, усваја Управни одбор ВСС до 10. новембра, а објављује до 31. децембра текуће године.

3.3.3. Чланица ВСС која жели да организује ваздухопловну спортску приредбу подноси пријаву за Спортски календар ВСС надлежној спортској комисији или струковном савезу, преко ВСС, која садржи:

- тачан назив приредбе,
- назив организатора приредбе,
- место и време одржавања приредбе,
- ваздухопловно спортске дисциплине,
- котизацију за учешће,
- лице за контакт, телефон, факс, е-маил.

Пријаве се подnose на прописаном обрасцу. (Образац у прилогу правилника)

3.3.4. У случају да за организацију једне приредбе има више интересаната надлежна спортска комисија или струковни савез ће прихватити најповољнију понуду. У случају да из било ког разлога комисија не донесе одлуку, Општа спортска комисија доноси коначну одлуку.

- 3.3.5. У случају да за организацију државног првенства, лига такмичења и државних првенстава у одговарајућој грани нема понуда и/или нема довољан број понуда надлежна спортска комисија ће направити временски распоред такмичења без одређивања извршног (непосредног) организатора, расписати накнадни конкурс и доделити организацију такмичења најкасније 60 дана пре времена предвиђеног за одржавање такмичења.
- 3.3.6. Спортске комисије и струковни савези ВСС су дужни да направе распоред такмичења најкасније до 31. октобра текуће године за предстојећу годину и доставе га УО ВСС. Дужне су да воде рачуна да се такмичења не покlope по месту или времену одржавања. Уколико до таквог поклапања дође коначну одлуку о промени термина и/или места једног од такмичења доноси ОСК ВСС, с тим да такмичења вишег ранга имају предност у односу на такмичења нижег ранга.
- 3.3.7. Такмичарска сезона у ВСС по правилу почиње 1. јануара а завршава се 31. октобра текуће године. На основу сагласности ОСК такмичења се изузетно могу одржавати и између ових датума.
- 3.3.8. Такмичар се у истој сезони може такмичити само за један клуб, за који му је издата такмичарска дозвола на почетку сезоне. Прелазни рок из једног у други аероклуб траје по правилу од 1. јануара до 31. марта. УО ВСС може овластити стручне комисије и стручне савезе да донесу прецизнија правила за прелазак спортиста из клуба у клуб.

3.4. Дозволе за одржавање ваздухопловно-спортске приредбе

Организатор ваздухопловно спортских приредби мора обезбедити све потребне дозволе надлежних државних органа, у зависности од врсте приредбе (Полиције, Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије, Савезне Управе за контролу летења, власника или корисника терена-објекта где се приредба одржава и других јавних служби потребних за безбедно одржавање приредбе, према одговарајућим законима)

3.5. Надлежност за спортске приредбе

- Предлоге и захтеве за одржавање приредби дају и спортске функционере одређују:
- а) за међународна такмичења у земљи - Управни одбор ВСС; а на предлог непосредног организатора
 - б) за сва државна првенства и покушаје постављања државних и међународних рекорда - Управни одбор ВСС одобрава такмичење и именује и поставља (делегата и главног судију такмичења), а на предлог стручних спортских комисија ВСС у одговарајућим гранама спорта или струковних савеза.
 - ц) за међузона и лига такмичења, такмичења аероклубова и за покушаје постављања регионалних рекорда - спортске комисије ВСС.
 - д) за аероклубска и међуклубска такмичења, за постављање аероклубских рекорда, као и за све покушаје освајања услова за сертификате оспособљења (спортске значке) - надлежни органи аероклубова.

3.6. Правилник и програм приредбе

- 3.6.1 Организатор спортске приредбе дужан је да изради билтен и у 1. броју објави следеће информације: правилник (пропозиције) приредбе, који треба да обухвати најважније

елементе у вези са приредбом, као што су: место и датум одржавања приредбе, састав спортских органа, право и услове учешћа, дисциплине и бодовање, начин и време подношења пријава, износ такмичарске таксе или котизације, награде и др.

- 3.6.2. Билтен број 1 мора садржати и програм приредбе. У њему морају бити дати сви потребни елементи као што су подаци о времену одржавања такмичења, објектима за боравак учесника, условима исхране и смештаја такмичара, превоз учесника, распоред других активности везаних за приредбу, и др
- 3.6.3. За све спортске приредбе у организацији чланова ВСС које се за такућу сезону налазе у спортском календару ВСС, а у организацији су чланова ВСС, организатори морају израдити билтен бр. 1 најкасније 30 дана пре одржавања приредбе и доставити га ВСС, делегату и главном судији такмичења.
- 3.6.4. Од момента одређеног за почетак пријема пријава за учешће на приредби, не може се мењати правилник приредбе, а могу се вршити измене у програму приредбе до најкасније 7 дана пре почетка приредбе.
- 3.6.5. Од овога се изузимају непредвиђени случајеви, када су руководство такмичења и такмичарска комисија овлашћени да поднесу предлог за измену програма.
- 3.6.6. Одлуку о измени програма и правилника доноси такмичарски жири приредбе, а уколико он не постоји, делегат приредбе одређен од стране ВСС. Ова одлука мора бити донета писмено и саопштена учесницима приредбе.
- 3.6.7. Правилник (пропозиције) приредбе мора бити израђен у складу са одредбама овог правилника и спортског правилника оне гране вазухопловног спорта у којој се приредба одржава.

3.7. Учесници приредбе

- 3.7.1. **Учесници приредбе** су лица непосредно везана за спровођење приредбе и извођење њеног програма. Права и дужности учесника приредбе одређују се прописима правилника приредбе и овим правилником. Учесници приредбе деле се на службена лица, пријављене учеснике спортске приредбе и посматраче.
- 3.7.2. **Службена лица** су они учесници приредбе које именује или одређује организатор приредбе (Руководство државних првенстава на предлог непосредног организатора и надлежне комисије или струковног савеза, бира УО ВСС).
- 3.7.3. У службена лица приредбе спадају:
- чланови руководства приредбе (Директор такмичења, руководилац летења, руководилац скокова, делегат,...)
 - чланови организационог одбора,
 - спортски функционери и техничко особље (такмичарски жири, судије, судије-приправници, помоћници судија, званични камермани, записничари, мериоци времена ...)
- 3.7.4. **Директор такмичења** је највиши орган такмичења, и одређује га организатор приредбе, на предлог непосредног организатора. Он је одговоран за спровођење такмичења у свим областима, и представља организатора приредбе за време

такмичења. Директор такмичења је одговоран и подноси извештаје организатору приредбе.

- 3.7.5. **Руководилац летења и руководилац скокова** су именована службена лица приредбе, која су одговорна у свом домену за спровођење приредбе према Закону о ваздушном саобраћају и свим подзаконским прописима.
- 3.7.6. **Делегат такмичења** контролише ток такмичења и о свим неправилностима и грешкама у тумачењу правила и прописа обавештава директора такмичења, такмичарски жири и Спортску комисију ВСС.
- 3.7.7. Делегата именује надлежна спортска комисија или струковни савез, и он мора добро да познаје овај правилник, као и правилник такмичења. Делегат мора имати звање судије, ранга који одговара рангу такмичења за које је одређен.
- 3.7.8. Делегат за време такмичења не може имати друге функције. Делегат има право и обавезу да буде присутан на састанку такмичарског жирија. Пре почетка такмичења делегат се мора уверити да је непосредни организатор припремио све услове за одржавање такмичења прописане правилником такмичења.
- 3.7.9. Делегат има право и обавезу да пре такмичења провери такмичарске дозволе свих такмичара и спортске легитимације спортских функционера (судија и др.) на такмичењу.
- 3.7.10. Делегат мора забранити учешће такмичару или судији, који нема важећу такмичарску дозволу или судијску легитимацију.
- 3.7.11. Делегат мора бити присутан све време такмичења, а у року од 8 дана по завршетку такмичења, мора поднети писмени извештај надлежној спортској комисији ВСС или струковном савезу о спроведеном такмичењу, а са Државног првенства и канцеларији ВСС.
- 3.7.12. Трошкове делегата на Државном првенству сноси ВСС (путни трошкови и дневнице), а смештајне трошкове непосредни организатор такмичења, а за остала такмичења непосредни организатор.
- 3.7.13. У случају да се делегат понаша немарно и неодговорно за време такмичења, непосредни организатор има право да га пријави надлежној комисији која га је именовала, као и Општој спортској комисији ВСС. У случају потврђивања кривице, од делегата се може тражити надокнада трошкова за време такмичења и забранити му се делегирање у времену од 6 месеци до 3 године.
- 3.7.14. **Такмичарски жири** је задужен за тумачење и спровођење одредаба правилника такмичења, решавање жалби појединаца или екипа, решава питања дисквалификације појединаца или екипа, и одлучује о стицању услова за привремени или трајни прекид такмичења. Такмичарски жири нема право да мења Правилник такмичења.
- 3.7.15. Такмичарски жири је самосталан у раду и његове одлуке су коначне у току такмичења. Такмичарски жири се састоји од Председника и 2 члана, које именује надлежна комисија ВСС или струковна организација, из редова регистрованих спортских функционера. Чланови такмичарског жирија не могу бити такмичари на истом

такмичењу, нити могу имати било какву руководећу или извршну улогу у организацији такмичења.

- 3.7.16 Такмичарски жири руководи спортским делом такмичења, стара се о поштовању и правилној примени правилника такмичења, оцењује и објављује резултате, решава жалбе на рад спортских функционера и подноси званичан извештај о такмичењу својој спортској комисији. Председник жирија је дужан да све протесте примљене за време такмичења, на крају преда као додатак уз извештај са такмичења.
- 3.7.17. Такмичар или екипа који је незадовољан одлуком такмичарског жирија може после завршетка такмичења поднети жалбу надлежној Спортској комисији ВСС.
- 3.7.18. На одлуку спортске комисије или струковног савеза ВСС по гранама вазд. спорта, незадовољан такмичар или екипа може поднети жалбу Општој спортској комисији ВСС. Одлуке Опште спортске комисије ВСС су коначне.
- 3.7.19. Пријављени учесници приредбе су лица чије учешће пријављују аероклубови или струковни савези.

У пријављене учеснике приредбе спадају:

- а) **такмичар** - то је свако физичко лице које испуњава услове прописане овим правилником и правилником приредбе, и које учествује у такмичењу,
 - б) **екипа** - то је група такмичара која представља исти клуб, спортску или привредну организацију, или државу, што доказује одговарајућим такмичарском дозволом и чланском картом клуба. Чланови различитих клубова, организација или држава не могу имати пласман у екипној конкуренцији.
 - ц) **вођа ваздухоплова** - је летач који је одговоран за ваздухоплов, а испуњава услове из овог правилника, и из правилника приредбе,
 - д) **пратилац** - је лице које на двоседом ваздухоплову активно учествује у вођењу летелице, а које испуњава прописане услове,
 - е) **техничко лице** - је стручно лице које је одговорно за одржавање ваздухоплова, модела или падобрана,
 - ф) **тренер** - је квалификовано лице, које пружа стручну помоћ учесницима приредбе, односно такмичарима, и који је пријављен као тренер пре почетка приредбе,
 - г) **капитен** - је један од такмичара који руководи екипом у спортском погледу, са посебним правима и дужностима (свака екипа дужна је да одреди једног члана за капитена)
 - х) **вођа екипе** - је општи руководилац екипе који исту представља пред трећим лицима (ако није пријављен, сматра се да је то капитен екипе)
 - и) **остала пријављена лица** (помоћници у екипи, масери, лекари, метеоролози, пакери падобрана, механичари и др.) - то су чланови екипе који имају посебне дужности усмерене на пружање помоћи такмичару или екипи.
- 3.7.20. **Такмичарска комисија** је спортски орган приредбе који сачињавају све званичне вође такмичарских екипа. Председника такмичарске комисије бирају све присутне вође екипа на првом састанку, простом већином гласова.
- 3.7.21. Такмичарска комисија прати рад такмичарског жирија. Такмичарска комисија није овлашћена да врши измене у пропозицијама такмичења, пре или за време приредбе. Поред такмичарске комисије и такмичарског жирија, у одвијању такмичења могу учествовати и друга помоћна и техничка лица, за мерење резултата, снимање, бележење резултата, обраду података, и др. Ова лица именује такмичарски жири између лица која им организатор стави на располагање.

- 3.7.22. Спортски органи такмичења дужни су да своје дужности обављају према одредбама овог правилника и правилника такмичења.
- 3.7.23. Дужности и права спортских функционера и помоћног особља утврђене су у одељку овог правилника који говори о спортским функционерима.

3.8. Организациони одбор

Чланови Организационог одбора приредбе су лица именована од стране организатора такмичења (за такмичења 1. и 2. категорије је то ВСС), ради припреме спортске приредбе. Број и састав чланова организационог одбора одређује организатор. Организациони одбор се изабира најмање 3 месеца пре приредбе, а престаје са радом на дан завршетка приредбе.

3.9. Пријава учешћа

- 3.9.1. Пријава учешћа на приредби врши се на обрасцу који прописује организатор приредбе. Пријава мора да садржи име и адресу учесника и друге податке који се траже према обрасцу, а нарочито број дозволе и број такмичарске дозволе спортисте.
- 3.9.2. Пријављивање учешћа врше аероклубови или струковни савези који пријаву упућују организатору приредбе.
- 3.9.3. Непотпуне пријаве, пријаве примљене после истека рока за пријављивање, као и пријаве са неистинитим подацима неће се примати и сматраће се као да нису ни достављене. У случају давања неистинитих података у пријави, потписник пријаве може бити позван на одговорност, а сума уплаћена на име учешћа на такмичењу може бити задржана, ако организатор тако одлучи.

3.10. Одбијање пријаве

- 3.10.1. Организатор може одбити поднету пријаву, али је дужан да о томе обавести подносиоца у року од 3 дана од дана пријема исте, уз образложење своје одлуке. Жалба због одбијања пријаве подноси се спортској комисији која је надлежна за ту приредбу.
- 3.10.2. Организатор може унапред предвидети услове под којима ће се одбијати пријаве. На приредби (такмичењу) не могу учествовати они такмичари који нису поднели пријаву на прописани начин и у предвиђеном року.
- 3.10.3. Горе наведене одредбе односе се и на такмичаре који учествују на такмичењу ван конкуренције.

3.11. Пријава већег броја учесника

- 3.11.1. У случају да је примљен већи број пријава него што је предвиђено, организатор има право да одреди начин одабирања учесника. Одабирање се може вршити по реду пријема пријава, по квалитету екипа, жребом или на други начин предвиђен правилником приредбе.
- 3.11.2. У случајевима и на начин предвиђен правилником приредбе уместо пријављених такмичара могу учествовати њихови заменици.

3.11.3. Такмичарски жири решава спорне случајеве из члана 3.11.1.

3.12. Уплата за учешће на приредби

- 3.12.1. Организатори приредбе уз писмену сагласност надлежних Стручних комисија ВСС доносе одлуку о томе да ли ће учесници приредбе вршити уплату одређеног новчаног износа, ради покрића трошкова приредбе, у ком износу, у целини или делимично, у ком року и на који начин. Ова одлука мора бити објављена у 1. билтену приредбе.
- 3.12.2. Висина уплате може бити различита, што зависи од врсте спорта и категорије приредбе.
- 3.12.3. Организатор Државног првенства је дужан да 10% котизације (таксе за учешће на приредби) уплати на рачун ВСС 5 дана по истеку такмичења, а од ВСС добија спортске трофеје предвиђене правилником.

3.13. Отказивање приредбе

- 3.13.1. Приредба може бити отказана само под условима који су предвиђени правилником приредбе. У противном, пријављена лица имају право да захтевају накнаду стварно претрпљене штете. У случају отказивања приредбе, организатор је дужан да врати износ примљен на име учешћа на приредби.
- 3.13.2. Приредба која није организована у складу са прописима овог правилника или других прописа ВСС, може бити забрањена а постигнути резултати поништени од стране надлежне спортске комисије, струковног савеза и сваког вишег органа ВСС. Забрана и поништавање се може ставити и на проширени програм приредбе који није био приказан у плану за приредбу. Све последице забране и поништавања приредбе у целини, или њеног дела, укључујући и материјалне трошкове, сноси непосредни организатор приредбе.

3.14. Одлагање приредбе

- 3.14.1 Организатор приредбе може исту одложити на одређено или неодређено време, ако је таква могућност предвиђена правилником приредбе.
- 3.14.2. У случају одлагања, организатор је дужан да обавести пријављене учеснике најкасније 8 дана пре датума одређеног за почетак приредбе. Уз ово обавештење, организатор је дужан да саопшти нови датум, или начин и рок у коме ће учесници бити обавештени о новом датуму одржавања приредбе.

3.15. Одустајање од учешћа на приредби

- 3.15.1. Лице које је пријавило своје учешће на приредби може одустати од овога, ако за то постоје оправдани разлози, и под условима и на начин које је предвидео организатор приредбе. О одустајању од учешћа организатор мора бити обавештен најкасније 8 дана пре почетка приредбе. У оваквом случају организатор је дужан да изврши повраћај примљене такмичарске котизације. После тог рока, организатор задржава 50% уплаћене такмичарске котизације.

- 3.15.2. Пријављени учесник нема право да одбије учешће на приредби, из разлога што жели да учествује на некој другој приредби која се одржава у исто време. Ако овако поступи, може бити суспендован од стране надлежног спортског органа.

3.16. Познавање прописа и Општег спортског правилника ВСС

- 3.16.1. Сваки непосредни организатор и учесник приредбе мора да познаје Општи спортски правилник ВСС и правилник за одређену дисциплину.
- 3.16.2. Непознавање правилника не може служити као оправдавајући разлог и све последице које из овога произађу сноси непосредни организатор односно учесник приредбе.

4. ВАЗДУХОПЛОВНА ТАКМИЧЕЊА

4.1. Такмичење

Такмичење је спортска приредба која има за циљ постизање врхунских спортских резултата, поређење резултата и добијање најбољих спортиста и екипа и развијање и јачање спортског духа, солидарности и другарства.

4.2. Циљ такмичења и оцењивање

Циљ такмичења је добијање најбољих појединаца и екипа кроз спортско надметање, одређено општим спортским правилима и правилима за дату дисциплину.

4.3. Подела такмичења:

Према категорији такмичења се деле на:

- а) такмичења 1. категорије
- б) такмичења 2. категорије
- ц) такмичења 3. категорије

- 4.3.1. Такмичења 1. категорије су Светска Првенства, Светске ваздухопловне игре, и Европска и друга регионална првенства организована према правилима ФАИ и надлежне комисије ФАИ, која се налазе у спортском календару ФАИ.

- 4.3.2. Такмичења 2. категорије су сва државна (национална) првенства организована од стране ВСС и надлежне струковне комисије или струковног савеза ВСС, која се налазе у спортском календару ВСС, као и такмичења за Светски Куп и друга међународна такмичења, организована према правилнику ФАИ, која се налазе у спортском календару ФАИ.

- 4.3.3. Такмичења 3. категорије су сва остала такмичења која су уписана у спортски календар ВСС (лиге, купови, међуклупска и клупска такмичења, ...)

4.4. Правила такмичења

- 4.4.1. За такмичења 1. категорије, правила одређује надлежна спортска комисија ФАИ

- 4.4.2. За такмичења 2. категорије, правилник такмичења одређује ВСС, пазећи да општи принципи такмичења буду у складу са одговарајућим правилником ФАИ.

Дисциплине на такмичењима 2. категорије (Државна првенства), морају бити према правилима ФАИ и надлежне комисије ФАИ.

- 4.4.3. За такмичења 3. категорије, правила такмичења одређује непосредни организатор, и она могу али не морају бити у складу са правилима ФАИ и ВСС.
- 4.4.4. Сва званична документа за такмичења 1. и 2. категорије (Билтен, односно Правилник и Програм, такмичарски резултати и др. морају имати на првој страни написано име организатора - Ваздухопловног савеза Србије и грб ВСС, а такмичења 1. категорије још и име и грб ФАИ.
- 4.4.5. На такмичењу 1.и 2. категорије мора бити видно истакнута застава Србије и застава ВСС, а на почетку и на затварању такмичења мора бити одсвирана химна Србије.

4.5. Минимални број учесника

- 4.5.1. За такмичења 1. категорије минималан број учесника одређује надлежна ФАИ спортска комисија у правилнику за одржавање међународних такмичења.
- 4.5.2. За такмичења 2. категорије (државна првенства) минималан број учесника одређује ВСС.
 - да би се остварио пласман у једној дисциплини у појединачној конкуренцији потребно је минимум 6 такмичара из 3 клуба.
 - да би се остварио пласман у једној дисциплини у екипној конкуренцији потребно је минимум 4 екипе (екипа је минимум два такмичара из једног клуба).
- 4.5.3. За такмичења 3. категорије, минималан број учесника одређује организатор такмичења.

4.6. Организација такмичења

- 4.6.1. Организатор такмичења 1.и 2. категорије у Србији може бити једино ВСС.
- 4.6.2. Организатор такмичења 3. категорије може бити Ваздухопловни савез покрајине, или града, аероклуб, струковни савез или друга организација или појединац, ако су чланови ВСС.
- 4.6.3. Конкурисање за добијање организације такмичења 1. категорије од стране ФАИ у нашој земљи, поступак је следећи:
 - заинтересовани клуб подноси захтев стручној спортској комисији (четири године пре такмичења- септембар)
 - стручна комисија доноси одлуку и прослеђује Управном одбору ВСС (четири године пре такмичења- октобар)
 - Управни одбор разматра захтев и подноси захтев Министарству спорта Р.Србије (четири године пре такмичења- новембар)
 - По добијању сагласности, Управни одбор расписује конкурс за непосредног организатора међународног такмичења (три године пре такмичења- мај)
 - Управни одбор ВСС доноси одлуку о непосредном организатору (три године пре такмичења- септембар)
 - Представник ВСС подноси пријаву ФАИ за непосредну организацију такмичења 1. категорије (три године пре такмичења- децембар)
 - Непосредни организатор представља ВСС на конференцији ФАИ и презентује пријаву (две године пре такмичења- март)

- у случају добијања истог од стране ФАИ, склапа се уговор између ВСС и Непосредног организатора такмичења (две године пре такмичења- април-мај)

4.6.4. Надлежна комисија или струковни савез ВСС расписују конкурс за организацију државних првенстава најкасније до 30. септембра у години која претходи години одржавања такмичења. Конкурс је јаван и објављује се у службеним гласилима ВСС и на Интернет сајту ВСС.

Конкурс мора да садржи:

- назив такмичења
- рок за предају кандидатуре
- услове за организацију такмичења

4.6.5. На конкурс се могу јављати чланови ВСС.

4.7. Непосредни организатор такмичења, његова права и дужности

4.7.1. Непосредни организатор такмичења 1. и 2. категорије дужан је да кандидатуру за организовање такмичења достави надлежној комисији, у писменој форми. У кандидатури треба да буду дати : име непосредног организатора, услови за такмичење, максималан број такмичара, финансијске обавезе учесника (висина котизације и шта она обухвата), време и место одржавања и други детаљи важни за одлучивање о кандидатури. Кандидатуру за такмичења 1. категорије разматра Управни одбор ВСС, кандидатуру за такмичења 2. категорије разматра надлежна спортска комисија или струковни савез, који предлаже УО ВСС да ли да кандидатуру прихвати или не. УО ВСС кандидатуру прихвата или одбацује.

4.7.2. Рок за подношење кандидатур за такмичења 2. и 3. категорије је 31. октобар, након чега ВСС са организаторима такмичења закључује уговор о спровођењу такмичења (рок за потписивање уговора је 31. децембар)

4.7.3. На основу донетих одлука о избору непосредних организатора међународних и државних првенстава, ФАИ календара и предлога за остала такмичења поднетих надлежним комисијама до 10. новембра текуће године Управни одбор ВСС доноси спортски календар ВСС за идућу годину.

4.8. Обавезе непосредних организатора

4.8.1. Непосредни организатор такмичења је обавезан да потпише уговор о организацији такмичења 1. или 2. категорије са ВСС. Уговор потписује овлашћено лице непосредног организатора.

4.8.2. Непосредни организатор такмичења 1. и 2. категорије је обавезан да припреми документацију за такмичење, која садржи:

- Назив организатора, адресу, лице за контакт,
- Програм такмичења
- Рок за пријаву такмичара и образац пријаве
- Руководство такмичења, судије, жири,
- Максималан број такмичара
- Висину такмичарске котизације, са појединостима шта она укључује и који је рок за плаћање (организатор може да утврди додатну таксу за котизације које се врше после датог рока плаћања)

- Правилник такмичења или информацију по ком се правилнику такмичење бодује
- Минимални број пријављених такмичара да се такмичење одржи
- друге важне информације

4.8.3. Непосредни организатор такмичења 2. категорије је дужан да ову документацију достави најкасније 30 дана пре такмичења:

- 1) Ваздухопловном савезу Србије
- 2) Свим аероклубовима члановима ВСС,
- 3) Главном судији такмичења,
- 4) Спортској комисији ВСС (Председнику надлежне комисије или струковног савеза) и
- 5) Делегату такмичења

4.8.4. Непосредни организатор такмичења 1. категорије дужан је да на састанку који претходи наведеном такмичењу представи стање организације такмичења надлежној спортској комисији ФАИ а за такмичења 2. категорије дужан је да најмање 30 дана пре такмичења представи стање организације такмичења надлежној спортској комисији или струковном савезу, а 2-3 дана пре почетка такмичења дозволи изабраном представнику надлежне комисије-савеза ВСС да провери степен организације и припремљеност места одржавања такмичења.

4.9. Дужности учесника

4.9.1. Сваки такмичар учесник такмичења мора имати личну документацију са сликом коју издаје надлежни државни орган (лична карта, пасош), важећу такмичарску дозволу, као и другу документацију прописану правилником такмичења и обавезан је да је да на увид руководству такмичења, пре почетка такмичења.

4.9.2. Сваки учесник такмичења мора да зна, поштује, прихвата и понаша се у складу са Општим спортским правилником ВСС и ФАИ, и са Правилником за наведену такмичарску дисциплину. Прихватање ових правила сваки учесник доказује својим потписом такмичарске дозволе ВСС.

4.9.3. Осим ових правила, учесници се обавезују да се понашају и облаче пристојно и у спортском духу и да својим понашањем, изгледом или на други начин не ометају такмичење.

4.9.4. Алкохол, дрога, допинг, болест и повреде.

4.9.5. Такмичарима је за време такмичења забрањено да буду под дејством алкохола, дроге, да су допинговани (под дејством стимулативних средстава), као и да се такмиче болесни и повређени.

4.9.6. Председник такмичарског жирија или делегат такмичења имају право да захтевају спровођење алко теста и анти-допинг контроле такмичара, а ако такмичар не пристане на контролу биће аутоматски дисквалификован.

4.9.7. Дозвољен ниво алкохола у крви спортисте пре и за време такмичења је 0,0 %.

- 4.9.8. Процедура за анти-допинг контролу, листа забрањених супстанци и нормативи о дозвољеном нивоу појединих материја узима се од Међународног олимпијског комитета (ИОЦ).
- 4.9.9. Такмичари за које се утврди да су под дејством алкохола, допинга или дрога, као и такмичари који одбију проверу нивоа алкохола и дроге у крви, биће одмах дисквалификовани без права повраћаја дела или целе котизације.
- 4.9.10. Такмичари за које дежурни лекар на такмичењу утврди да су болесни, или повређени, не могу наставити такмичење, већ га прекидају, а признаје им се дотадашњи резултат.
- 4.9.11. Трошкови алко-теста, анти допинг контроле и лекарских прегледа падају на терет организатора ако је налаз негативан (спортиста није под утицајем алкохола, дроге и није болесан нити повређен), а на терет спортисте ако је налаз позитиван (одузеће се од уплаћене котизације).

4.10. Пријаве за такмичење

- 4.10.1. Пријаве за такмичење биће прихваћене само ако су предате на званичном формулару пријаве, у прописаном року и са плаћеном такмичарском таксом или котизацијом.
- 4.10.2. Закасне пријаве се могу прихватити само ако постоји оправдан разлог за кашњење и ако има довољно слободних места. За прихватање и одбијање закаснелих пријава надлежан је такмичарски жири.
- 4.10.3. Пријаве примљене телефоном, е-маил-ом или фах-ом биће признате само ако оригинал пријаве са пратећом котизацијом стигне у року од 7 дана од дана прве пријаве.
- 4.10.4. Некомплетне пријаве и пријаве које садрже нетачне податке не могу се прихватити.
- 4.10.5. Промену података у пријави могуће је извршити најкасније 3 часа пре почетка такмичења. Могуће су промене такмичара, опреме и дисциплине, ако је то регулисано Правилником дисциплине. Промене после тог рока нису дозвољене.

4.11. Враћање такмичарске таксе - котизације

- 4.11.1. У случају неодржавања такмичења, такмичарска такса се враћа у целости.
- 4.11.2. У случају прекида такмичења услед више силе, пре завршетка целог програма, сразмеран део котизације се враћа такмичарима. Вишом силом се сматра прекид због елементарних непогода, удара грома, земљотреса или временских неприлика које спречавају спровођење целог такмичарског програма.
- 4.11.3. Такмичарска такса се не враћа у случају дисквалификације, повреде услед сопствене грешке, болести или одустајања учесника.

4.12. Спортски органи такмичења су службена лица која су задужена за спровођење такмичења, а нису такмичари. Ова лица су одређена у члану 3.7. овог правилника.

4.13. Опрема и контролни уређаји

- 4.13.1. Правилником и билтену такмичења прописују се додатни услови које је такмичар дужан да испуни у погледу опреме и средстава за такмичење. Наведеним

правилником или билтеном одређује се и којим контролним уређајима и под којим условима такмичари морају бити снабдевени.

- 4.13.2. Програмом такмичења, организатор одређује начин и време извршења контроле средстава, опреме, контролних уређаја, докумената и осталог чиме такмичар, према прописима мора да располаже.

4.14. Такмичарске ознаке

- 4.14.1. За време спортских приредби, осим код покушаја постављања рекорда и појединачних покушаја освајања услова за спортске значке, свака летелица и летећи модел мора бити означен бројем такмичарске дозволе, ознаком државе, знаком, бојом или неком другом ознаком предвиђеном правилником приредбе. Ознака мора бити стављена на највиднијем месту.

- 4.14.2. Сваки такмичар мора да има одређени знак предвиђен правилником, који носи на видном месту. Уколико је тај знак број, Правилником такмичења се одређује који такмичар ће носити који број, као и редослед наступа на такмичењу.

4.15. Резултати, признања

- 4.15.1. По завршетку такмичења судије су дужне да објаве коначне резултате суђења. Такмичари имају рок чија је дужина одређена чланом 10.2. овог правилника после објављивања коначних резултата суђења, да уложе приговор на суђење. Резултати такмичења су коначни када жири такмичења утврди да је суђење завршено и да су сви протести решени. Коначни резултати такмичења се објављују у завршном билтену такмичења. Коначни резултати такмичења су важећи само онда када их потпише главни судија и председник такмичарског жирија.
- 4.15.2. Организатор такмичења 1. и 2. категорије дужан је да обезбеди награде за најбоље пласиране спортисте (најмање три првопласирана такмичара и екипе)
- 4.15.3. Непосредни организатор такмичења 1. и 2. категорије дужан је да на крају такмичења свим екипама и појединцима достави коначне резултате такмичења.
- 4.15.4. Коначни резултати такмичења 1. и 2. категорије, потписани од стране судија, морају бити послани канцеларији ВСС у року од 8 дана од задњег такмичарског дана.

5. РЕКОРДИ

5.1. Дефиниција и општи принципи

- 5.1.1. Под рекордом се подразумева најбољи резултат постигнут под условима одређеним овим правилником и правилником за одговарајућу спортску дисциплину.
- 5.1.2. ВСС води евиденцију међународних и државних рекорда, које су постигли чланови ВСС. Међународни рекорди су они спортски резултати који су постигнути у складу са прописима ФАИ и верификовани од стране надлежне комисије ФАИ као међународни рекорди. Ове рекорде води, хомологује и ажурира ФАИ. Услови за постизање рекорда прописани су Општим спортским правилником ФАИ (Sporting code - General Section) у одељку 4. ВСС је надлежан да пријављује међународне рекорде, које су постигли чланови ВСС.

5.1.3. Државни рекорди су најбољи спортски резултати које постигну чланови ВСС. Да би ови резултати били признати за државне рекорде, морају испуњавати услове из правила ВСС и бити верификовани од надлежне спортске комисије ВСС.

5.2. Врсте рекорда

5.2.1. У Ваздухопловном савезу Србије воде се следећи рекорди:

- 1) Државни рекорди
- 2) Регионални рекорди

5.2.2. Рекорди из претходног става деле се по ваздухопловним спортовима и дисциплинама, одвојено за мушкарце, а одвојено за жене.

5.2.3. Унутар једне дисциплине рекорди се деле по категоријама. По категоријама рекорди се деле на сениорске и јуниорске.

5.3. Државни рекорди

Под државним рекордом Србије подразумева се рекорд који је постаљен у Србији или у било којој другој земљи, а који је поставио држављанин Србије. Сва питања око признавања државних рекорда решава надлежна спортска комисија ВСС. Спортска комисија ВСС дужна је да преко ВСС захтева да се државни рекорд призна и као међународни рекорд, ако су испуњени прописани услови према правилнику ФАИ.

5.4. Регионални рекорди

5.4.1. Под регионалним рекордима подразумева се најбољи резултат који је постигао спортиста са територије једне покрајине или региона.

5.4.2. Рекорд може бити постављен било у Србији, било у иностранству, али мора испуњавати услове прописане овим правилником. Сва питања у вези са признавањем регионалног рекорда спадају у надлежност спортске комисије Ваздухопловног савеза Србије. Ова комисија је овлашћена да захтева да регионални рекорд буде признат као државни, уколико су за то испуњени услови.

5.4.3. Да би један резултат био признат као нов регионални рекорд, његова вредност мора бити већа од вредности ранијег рекорда за исти проценат као новог државног рекорда.

5.5. Аероклупски рекорди

5.5.1. Под аероклупским рекордима подразумева се најбољи резултат који је постигао члан једног аероклуба и он може бити постављен по условима из овог правилника.

5.5.2. Постигнути резултат признаће се за нови аероклубски рекорд, без обзира на место где је рекорд постављен, ако су испуњени услови из овог правилника. Сва питања у вези са аероклупским рекордима спадају у надлежност спортских комисија аероклубова. Ове комисије су дужне да захтевају да се аероклупски рекорд призна и за регионални, односно државни рекорд, уколико постигнути резултат испуњава услове за то.

5.5.3. За нови аероклупски рекорд признаје се сваки резултат чија је вредност већа од вредности ранијег рекорда.

5.6. Рекорди које поставе спортисти из два региона

5.6.1. Ако један рекорд заједнички поставе такмичари из два региона, рекорд се може признати само за државни, а не може бити рекорд региона.

5.6.2. У случају нејасноћа по овом питању, коначну одлуку доноси Спортска комисија ВСС.

5.7. Објекти на којима се може поставити рекорд

5.7.1. Рекорди по класама могу се поставити само на оним ваздухопловима и са оним летећим моделима и падобранима, који испуњавају услове прописане овим правилником, као и правилником ФАИ за одговарајућу дисциплину.

5.7.2. Спортска комисија ВСС овлашћена је да решава спорна питања у вези са овим.

5.8. Носиоци рекорда

5.8.1. Рекорди постигнути на ваздухоплову припадају оном пилоту који је управљао ваздухопловом. У случају да је било више пилота, сматра се да је рекорд поставио вођа ваздухоплова који је означен на контролном записнику, односно пријави. Рекорд се уноси са именом вође ваздухоплова, али се уписују и имена осталих пилота, са ознаком типа ваздухоплова.

5.8.2. Рекорд који је поставио летећи модел припада такмичару који је извео старт модела без обзира које лице је конструисало модел.

5.8.3. Падобрански рекорд припада падобранцу или групи падобранаца који су заједнички извршили рекордни скок.

5.9. Припадност рекорда

5.9.1. Рекорд се уписује на име и припадност вође ваздухоплова, без обзира на број чланова посаде.

5.9.2. У случају да је рекорд постављен од стране спортисте који не припада ни једном аероклубу, убележиће се као државни рекорд, ако су испуњени услови за нови државни рекорд.

5.9.3. На исти начин ће се поступати и код групних падобранских рекорда које су поставили падобранци припадници аероклубова или појединачни чланови. Под припадношћу у смислу овог члана подразумева се припадност, односно чланство у одређеном аероклубу.

5.10. Класификација рекорда

Рекорди у оквиру одређене класе, односно гране ваздухопловне спортске делатности воде се у посебним правилницима, и то:

- за балонарство	у делу 1
- за моторно летење	у делу 2
- за вазд. једриличарство	у делу 3
- за ваздухопловно моделарство	у делу 4
- за ракетно моделарство	у делу 5
- за падобранство	у делу 6
- за акробатско летење (авиони и једрилице)	у делу 7

- за змајарство и параглајдинг	у делу 8
- за хеликоптере	у делу 9
- за ултралаке летелице	у делу 10

5.11. Покушај постављања рекорда

Покушај постављања рекорда је посебна спортска манифестација. Циљ ове манифестације јесте да се на организован начин, и под условима предвиђеним овим правилником, постигне спортски резултат чија је вредност већа од постојећег рекорда у одређеној дисциплини.

5.12. Пријаве и дозволе за покушаје постављања рекорда

5.12.1. Пријаве и издавање дозвола врши ВСС, само за покушаје постављање државних и међународних рекорда, и то у случајевима када се ти покушаји не врше у оквиру неког такмичења, организованог сходно одредбама овог правилника. Пријаву може поднети свако лице које жели да покуша да постави рекорд, и то на одређеном обрасцу. Пријава се упућује надлежној спорској комисији или струковном савезу, који ће издати тражену дозволу, уз прописану таксу. Пријава и дозвола треба да садрже све елементе као и пријава за такмичење, са посебном назнаком врсте и класе рекорда. Дозвола треба посебно да садржи рок важности. Рок важности дозволе износи 3 месеца и у том периоду подносилац пријаве може више пута покушати да постави најављени рекорд.

5.12.2. За издавање дозвола за покушаје постављања рекорда, надлежне су одговарајуће комисије по ваздухопловним спортовима, и Општа спортска комисија ВСС. Ове комисије одређују званичне судије и контролишу покушаје, а у случају постављања новог рекорда, сачињавају досије рекорда, и врше признавање рекорда, а оригинални досије рекорда, са потписима свих судија присутних при контроли, предају на чување ВСС-у.

5.12.3. Подношење пријава није потребно, ако се врши покушај постављања рекорда који се не води у ФАИ, али је за признавање потребно да буду присутни спортски органи и испуњени услови прописани за мерење и контролисање покушаја.

5.13. Дужности лица које врши покушај

5.13.1. Лице које врши покушај постављања рекорда, а исто тако и организатор, дужно је да предузме све потребне мере за прописно извршење покушаја, а нарочито мере које се односе на безбедност покушаја и рад спортских судија.

5.13.2. Пре извршења покушаја, ово лице је обавезно да стави на расположење судијама сва потребна документа, као и да им пружи помоћ при евентуалној контроли места и ваздухоплова на коме ће бити извршен покушај, или уређаја и инструмената које ће користити при покушају.

5.13.3. Исто тако, лице које врши покушај постављања рекорда дужно је да од надлежних ваздухопловних власти прибави потребна овлашћења или дозволе.

5.14. Покушај постављања више рекорда у једном лету

5.14.1. У једном лету / скоку, може се извршити покушај постављања више рекорда, ако је то предвиђено у међународном спортском правилнику односне гране ваздухопловног

спорта, за одређену класу, као и под условом да се сваки резултат мери и контролише на начин предвиђен за посебне покушаје за сваки рекорд.

- 5.14.2. Надлежни спортски орган може захтевати да му се ставе на располагање сви докази о мерењу и контролисању прописани овим правилником.
- 5.14.3. Спортски орган може одбити да призна рекорд, уколико докази не буду довољни или веродостојни.

5.15. Контрола покушаја постављања рекорда

- 5.15.1. Контролу покушаја постављања рекорда врше најмање два званична спортска функционера - судије. По потреби, у вршењу контроле може учествовати и потребан број помоћног и техничког особља.
- 5.15.2. Ако надлежни спортски орган не обезбеди особље из претходног става, уз сагласност ВСС, то може учинити организатор или лице које врши покушај. У сваком случају, спортски функционери морају бити из реда регистрованих спортских функционера, и имати важеће дозволе за вршење спортских функција.
- 5.15.3. О извршеном избору спортских функционера, организатор или лице које врши покушај дужни су да обавесте надлежну спортску комисију пре извршења покушаја, ако је овим правилником прописано тражење дозволе за покушај. У противном, о избору званичних спортских функционера може се надлежни спортски орган обавестити и после извршеног покушаја, односно постављања рекорда, и то писменим путем, заједно са слањем извештаја који се прикључује досијеу рекорда.
- 5.15.4. Ни један рекорд не може бити признат, ако нису испуњени услови прописани овим правилником и ако није контролисан и мерен од стране званичних спортских функционера - судија.

5.16. Употреба специјалних уређаја и опреме

- 5.16.1. Специјални уређаји и опрема, укључујући ту и допунске резервоаре који се могу одбацивати, као и други уређаји за олакшавање полетања или слетања и побољшање особина у ваздуху, могу се употребити под следећим условима:
- а) да су сви детаљи уређаја или опреме, односно њихова употреба одобрени од надлежних ваздухопловних власти, уколико се не користе при редовном летењу;
- б) да сви ови детаљи уређаја буду наведени у извештају који се прикључује досијеу рекорда.

5.17. Јединице мере

У Ваздухопловном Савезу Србије примењују се следеће јединице мера у складу са Законом о мерним јединицама:

Раздаљине на и изнад површине земље :

Велике раздаљине (преко 10 Км)..... Километар (км)
 Мале раздаљине (мање од 10 Км)..... Метар (м)
 Веома мале раздаљине.....Сантиметар (цм)
 Висина Метар (м)

Брзина:

Хоризонтална брзина.....Километар/час (км/х) и Метар/секунд (м/с)
 Вертикална брзина Метар/секунд (м/с)

Друге јединице:

Температура Степен Целзиуса (°Ц)
 Притисак.....Хектопаскал (хпа) или Милибар (мб)
 Маса..... Килограм (кг)
 ВремеЧас, Минут, Секунд (ч, мин, сец)

5.18. Захтеви за повећање нивоа резултата код рекорда

5.18.1. Уколико није другачије одређено, сматра се да је неопходно постићи следећи ниво повећања резултата при постизању рекорда:

5.18.2. Да би један резултат био признат као нов државни рекорд, он мора премашивати стари рекорд за исту вредност која је потребна за постављање истог таквог новог међународног рекорда. (Вредности су дате у одељку 7.2. FAI "Sporting Code-General Section"):

Трајање1%
 Раздаљина.....1%
 Брзина.....1%
 Висина3%
 Астронаутички рекорди.....5%

5.19. Апарати за мерење рекорда

5.19.1. За мерење времена, растојања, висине и сл. морају се употребљавати искључиво они апарати, чију је тачност верификовала државна установа, надлежна за проверу исправности и тачности рада датог апарата, у року не дужем од 6 месеци од дана постављања рекорда, и који у тренутку коришћења имају неоштећену ознаку о верификацији.

5.19.2. Ваздухопловни савез Србије објављује листу установа или назив установе чија ће се овера о исправности апарата за мерење узимати као меродавна. У изузетним случајевима, по претходном одобрењу надлежне спортске комисије или спортске комисије ВСС, за мерење резултата могу бити употребљени и апарати чију исправност није оверила установа из претходног става овог члана. Ови резултати не морају бити признати за рекорде.

Пре извршења покушаја, један судија обавезно мора да изврши блумбирање апарата за мерење који се налази у ваздухоплову или у опреми. Ови апарати морају бити тако причвршћени тако да се могу лако скинути, односно одвојити.

5.19.3. Уколико се ради о покушају постављања рекорда висине, као и у свим другим покушајима у којима је место доласка аеродром, апарате за мерење скида само спортски функционер - судија, који притом проверава исправност блумбе и записнички констатује резултат који апарат показује.

5.19.4. Апарат за мерење који је био употребљаван при постављању рекорда мора се најкасније у року од 8 дана после постављања рекорда, доставити надлежној спортској комисији ради проверавања његове исправности. На апарату блумба мора бити неоштећена.

5.19.5. Уколико при приземљењу лица које је извршило покушај постављања рекорда није присутан спортски функционер - судија, постојање и исправност блombe потврђују писменим изјавама, овереним од стране органа власти, присутни сведоци. У оваквим случајевима блombирани апарати за мерење морају се доставити надлежној спортској комисији ради провере исправности и контроле резултата.

5.20. Мерење резултата

5.20.1. Мора бити извршено са прецизношћу која дозвољава одступање за највише $\pm 1\%$ од стварне вредности.

5.20.2. Пре или после извршеног покушаја могу се вршити провере степена прецизности извршених мерења. Надлежни органи састављају извештај о мерењу рекордног резултата у коме означавају све појединости и прецизност мерења.

5.20.3. Спортски органи ВСС имају право да ставе примедбе и да траже допунске доказе о мерењу и прорачунима. Недовољно документоване резултате Спортске комисије ВСС могу одбити да признају и верификују.

5.21. Мерење времена

Мерење времена врши спортски функционер или хронометриста, са хронометрима 1. или 2. класе. Начин мерења времена за спортске класе Д и Ф прописан је у посебном делу овог правилника. Измерено време мора бити унето у хронометражни лист мастилом и читљиво, а лист мора бити потписан од стране хронометристе. Само овако уписан и потписан податак биће службено признат.

5.22. Прецизност апарата за мерење времена

5.22.1. Апарати за мерење времена -- хронометри 1. и 2. класе, морају имати уверење издато од предузећа надлежног за издавање атеста о исправности уређаја за мерење времена, односно сертификат произвођача о класи тачности за електронске уређаје код којих нема могућности баждарења.

5.22.2. Апарати за мерење времена на такмичењима 3. категорије не морају испуњавати ове услове, али се резултати мерени тим апаратима не могу признавати за државни или међународни рекорд.

5.22.3. Уверења о исправности уређаја за мерење времена морају се обнављати најмање једном годишње, ако то није регулисано на други начин.

5.23. Употреба барографа и логера

5.23.1. Барограф или електронски логер висине се употребљава за мерење висине, а за мерење времена само при летовима када је непосредно мерење немогуће, а нарочито код слетања коме нису присутни спортски функционери.

5.23.2. Време поласка и време доласка потврђено од стране спортског функционера или сведока мора одговарати подацима са барографа, који морају бити такви да се време може јасно утврдити.

5.23.3. У случају сумње, узима се најнеповољнији резултат за лице које је резултат постигло, водећи притом рачуна о висини места спуштања, коју ово лице треба да докаже.

5.24. Мерење растојања

- 5.24.1. Мерење растојања мањих од 10 км. врши се непосредно, или се одређује помоћу оних средстава која спортски функционери нађу да су најподеснија.
- 5.24.2. Растојања већа од 10 км. мере се помоћу одређивања лука великог круга, који спаја верикале двеју посматраних тачака рачунато на 0 м надморске висине. За ово мерење, узима се да је земља лопта, чији је пречник $P=6371$ км.
- 5.24.3. Мерење растојања мора бити извршено са прецизношћу која дозвољава грешку од највише $\pm 0,02$ %.

5.25. Обавештавање ВСС о постигнутом рекорду

Када се постигне резултат који представља нови државни или међународни рекорд, организатор приредбе, односно спортски органи приредбе или лице које је поставило рекорд, дужни су да у року од 24 часа обавесте о томе ВСС или председника спортске комисије или струковног савеза одговарајућег спорта. Рекорд се пријављује на прописаном обрасцу (у прилогу овог правилника). Уколико се ради о резултату који представља међународни рекорд, ВСС о томе обавештава ФАИ, сходно одредбама Општег спортског правилника ФАИ.

5.26. Признавање и објављивање резултата

- 5.26.1. За сваки резултат који представља нови рекорд, мора се сачинити досије рекорда. Шта треба да садржи досије рекорда, прописано је у правилницима по спортским дисциплинама, за сваку спортску дисциплину посебно.
- 5.26.2. Досије рекорда мора бити достављен спортској комисији или струковном савезу који је издао дозволу за покушај, најкасније 8 дана после постављања рекорда. У случајевима објективних тешкоћа, овај рок може бити продужен за још 3 дана. Да ли су постојали објективни разлози, оцењује надлежна спортска комисија/струковни савез. Ова комисија / савез је дужна да у року од највише 30 дана од дана пријема досијеа донесе одлуку о признавању или непризнавању рекорда.
- 5.26.3. Ако се ради о постављању новог међународног рекорда, Општа спортска комисија ВСС дужна је да комплетан досије рекорда достави ФАИ у року прописаном Спортским правилником ФАИ.

Уз досије рекорда ова комисија је дужна да ФАИ достави и следећа два документа:

- а) уверење о признавању тога резултата за државни рекорд СРЈ;
- б) молбу за признавање тога резултата за међународни рекорд, на прописаном обрасцу.

- 5.26.4. Молбу потписују Председник ВСС и председник Спортске комисије или струковног савеза ВСС, или лица која их замењују.

5.27. Уплата за признавање рекорда

Ради покрића трошкова спортских функционера - судија, рада на признавању рекорда и издавања дипломе о постигнутом рекорду, организатор приредбе или лице које је рекорд постигло, уплаћује одређени новчани износ. За државне рекорде, висину

уплате одређује ВСС. Уплата одређеног износа мора се извршити истовремено са подношењем молбе за признавање рекорда.

5.28. Рекламације због признатих рекорда

Заинтересована лица могу уложити рекламацију на одлуку о признавању или непризнавању рекорда. Рекламација се може поднети најкасније у року од 6 месеци после званичног објављивања рекорда. Рекламације на постизање међународних рекорда могу се подносити ФАИ само преко Опште спортске комисије ВСС.

5.29. Евиденција рекорда

- 5.29.1. Одговарајућа спортска комисија или струковни савез ВСС и стручна служба ВСС воде евиденцију о постигнутим рекордима. Државни рекорди се уписују у регистар државних рекорда ВСС, а међународни рекорди које су постигли спортисти ВСС се уписују у регистар међународних рекорда.
- 5.29.2. За постигнут државни рекорд, спортисти ВСС добијају диплому о постигнутом рекорду.
- 5.29.3. Резултат који се не призна као рекорд, или се на основу рекламације или утврђених неправилности поништи, не уноси се у регистар, односно, брише се из регистра рекорда, ако је био уписан.

6. ПРИЗНАЊА ЗА СТЕПЕНЕ ОСПОСОБЉЕЊА СПОРТИСТА (значке, сертификати, дипломе, пришивци...)

6.1. Сврха издавања признања за степене оспособљености спортиста

Признања за степене оспособљености спортиста представљају обележје за постигнуте спортске резултате, и издају се ради признавања и доказивања постигнутих резултата, као и ради популарисања ваздухопловног спорта.

6.2. Признања за степене оспособљености спортиста у ваздухопловним спортовима

- 6.2.1. Обележавање степене оспособљености спортиста и постигнутих спортских резултата у ваздухопловним спортовима врши се у складу са правилницима које је донео УО ВСС на предлог надлежних Стручних комисија по гранама .
- 6.2.2. Правилницима су одређени услови за стицање признања за степене оспособљења, као и награде и обележја (дипломе, значке, сертификати...) за сваки постигнути ниво.
- 6.2.3. Издавање признања врши се на основу писмене одлуке надлежне спортске комисије или струковног савеза ВСС.

6.3. Евиденција издатих признања за степене оспособљености спортиста

- 6.3.1. Стручна служба ВСС води евиденцију и регистар издатих признања за степене оспособљења по врстама и класама.

- 6.3.2. Стручна служба може одбити издавање признања за степене оспособљења на предлог спортске комисије или струковног савеза, ако нису испуњени услови у погледу права на признање, документације и остали прописани услови.

7. ПРИЗНАЊА ЗА ПОСЕБАН ДОПРИНОС ВСС

7.1. Златна плакета Ваздухопловног савеза Србије

За изванредне спортске резултате у протеклој години, члановима ВСС може бити додељена златна плакета ВСС. Услови и начин доделе златне плакете ВСС утврђени су посебним правилником ВСС.

7.2. Најбољи спортисти године ВСС

- 7.2.1. На крају сваке године, ВСС проглашава најбоље спортисте у ваздухопловним спортовима у протеклој години. За ово признање предлоге припремају све стручне спортске комисије и струковни савези на које је пренета ингеренција комисија ВСС
- 7.2.2. Избор најбољих ваздухопловних спортиста у протеклој години врши Управни одбор ВСС. Избор се врши на основу Правилника за избор најбољеих спортиста по гранама ваздухопловних спортова и најбољих спортиста Ваздухопловног савеза Србије.

8. СПОРТСКИ ОРГАНИ ВСС

8.1. Стручне комисије

- 8.1.1. Ваздухопловни савез Србије формира стручне комисије за сваки посебан ваздухопловни спорт, и једну Општу спортску комисију, као врховни спортски орган савеза. Стручне комисије раде на питањима рада и развоја појединих ваздухопловних спортова, и координирају и усклађују активности аероклубова међусобно као и спортиста Србије са међународним спортистима.
- 8.1.2. Права и обавезе стручних комисија ВСС, њихов састав и начин избора регулисани су у Статуту ВСС и Правилником о раду стручних тела ВСС.
- 8.1.3. Чланови ВСС могу формирати струковни савез ради остваривања одређених права и спровођења своје активности.
- 8.1.4. ВСС може одлучити да поједина или комплетна права вођења појединог ваздухопловног спорта пребаци на одговарајући струковни савез, уколико је струковни савез учлањен у ВСС, и ако у свом чланству има већину регистрованих спортиста у том ваздухопловном спорту.

8.2. Општа спортска комисија ВСС

- 8.2.1. Општа спортска комисија ВСС је састављена од по једног представника сваке стручне комисије или струковног савеза, којег оне предложе.

- 8.2.2. Рад опште спортске комисије је везан за предлагање измена и допуна Општег спортског правилника, припрему и проглашење резултата избора најбољих спортиста ВСС и за сва питања која су у надлежности ове комисије одређена овим правилником.
- 8.2.3. Чланови Опште спортске комисије бирају председника Комисије са мандатом од 2 године. Председник Комисије сазива и води састанке комисије.

8.3. Спортски функционери и техничка лица

- 8.3.1. Спортски функционери су лица која на спортским приредбама обављају одређене спортске функције.

У ВСС постоје следећи спортски функционери:

- делегат
- камерман
- судија
- међународни судија

- 8.3.2. Техничко особље су лица која на спортским приредбама обављају одређене помоћне спортске функције.

У техничко особље спадају:

- мерач времена/хронометриста
- помоћник судије
- остало техничко особље такмичења (механичари, точиоци горива, служба за обраду података, возачи...)

- 8.3.3. Послове у вези рада такмичарских органа могу вршити и кандидати за звања спортских функционера, али немају права на самосталан рад и одлучивање, већ само помажу у раду такмичарским органима и спортским функционерима.

8.4. Надлежност за доделу звања спортских функционера

- 8.4.1. Звање спортских функционера националног ранга додељује надлежна спортска комисија ВСС, пошто кандидати прођу обуку и испуне друге услове за стицање овог звања.
- 8.4.2. Звање спортских функционера додељује надлежна спортска комисија.
- 8.4.3. Одузимање звања, суспензију и дисквалификацију спортским функционерима врше исти органи који су звања и доделили.

8.5. Судија

Звање судије додељује надлежна спортска комисија ВСС или струковни савез. Звање судије стиче се по положеном стручном и практичном испиту из познавања Општег спортског правилника ВСС и ФАИ, и правилника одређене гране спорта, и успешно извршеном стажирању. Стажирање је практична знања, која се спроводи на најмање 2 спортске приредбе 2. и 3. категорије (Стажирање на такмичењу 3. категорије се признаје само уколико је такмичење спроведено по ФАИ правилнику). По стицању звања судије, лицу се издаје одговарајућа судијска легитимација ВСС.

8.6. Међународни судија

- 8.6.1. Звање међународног судије додељује ФАИ.

8.6.2. Једно лице може имати овлашћење међународног судије или судије у више различитих спортских грана, само ако испуни прописане услове за сваку посебно.

8.8. Спортске легитимације

8.8.1. Пошто испуни услове за добијање одређеног звања и добије ово звање, спортском функционеру се издаје одговарајућа легитимација. Ову легитимацију издаје надлежна служба ВСС и она служи као званичан документ и овлашћење за вршење спортских функција.

8.8.2. ВСС води регистар издатих спортских легитимација, чија се важност мора обнављати сваке 2 године, на начин који пропишу надлежне спортске комисије. Само они спортски функционери који имају прописно регистроване спортске легитимације имају право да врше оне спортске функције на такмичењима и при покушајима постављања рекорда, освајању услова за спортске значке и друго, за које су овлашћени.

8.8.3. Спортском функционеру се може одузети спортска легитимација у случају неспортског понашања, непознавања прописа ВСС или другим случајевима из одељка 11. овог правилника. За одузимање је надлежан исти орган ВСС који је легитимацију издао. Спортски функционер коме је одузета легитимација има право жалбе на то УО.ВСС, у року од 15 дана од дана одузимања.

8.9. Испити за спортске функционере

8.9.1. План за полагање стручног и практичног испита доноси она спортска комисија или струковни савез, који је надлежан за додељивање звања. Она одређује испитну комисију, која се састоји од најмање 3 судије, као и време и начин полагања испита.

8.9.2. Документ о испуњењу прописаног стажа, који је услов за добијање вишег звања, јесте спортска легитимација у коју су унети и оверени подаци о учешћу спортског функционера на такмичењу у одређеној службеној дужности.

8.10. Одређивање спортских органа

Спортске органе приредбе и званичног делегата одређује ВСС, надлежна спортска комисија или струковни савез, сагласно рангу такмичења.

8.11. Трошкови спортских функционера

8.11.1. Трошкове званичних спортских функционера и делегата на такмичењу- Државном првенству, сноси Ваздухопловни савез Србије. Ове трошкове чине трошкови превоза и дневнице према важећим законским прописима.

8.11.2. У свим осталим питањима која нису регулисана везано за рад спортских функционера, примењују се одредбе Општег спортског правилника ФАИ.

9. ТАКМИЧАРСКЕ ДОЗВОЛЕ И ДОКУМЕНТАЦИЈА

9.1. Општи принципи

- 9.1.1. Ваздухопловни савез Србије једини је надлежан је за издавање такмичарских дозвола ВСС и ФАИ у Србији, за све ваздухопловне спортове.
- 9.1.2. Правилником о такмичарским дозволама у ваздухопловним спортовима утврђује се начин, услови и поступак издавања односно стицања Такмичарске дозволе као и права и обавезе имаоца Такмичарске дозволе у ваздухопловном спорту

9.2. Евиденција

Документацију о имаоцима такмичарских дозвола ВСС води надлежна служба ВСС, према одредбама овог правилника, и Правилника о такмичарским дозволама у ваздухопловним спортовима.

10. РЕКЛАМАЦИЈЕ И ЖАЛБЕ

10.1. Подношење рекламација

- 10.1.1. Право подношења рекламације имају сви учесници приредбе, с том разликом што службена лица подносе рекламације по службеној дужности.
- 10.1.2. Рекламација се подноси само писменим путем, са позивом на правилник и члан који је прекршен, и уз њу се прилаже кауција одређена правилником приредбе.
- 10.1.3. Уколико рекламација буде одбијена, кауција се задржава, и иде на рачун организатора приредбе, а уколико је прихваћена, кауција се враћа.

10.2. Рокови за рекламације

- 10.2.1. Рекламације се подnose у следећим роковима:
- а) пре почетка приредбе, у року од 1 до 3 сата пре почетка, ако се односи на пријаве, квалификације и услове које учесници треба да испуњавају, затим обележавање и мерење циљева и стаза, састав екипа, редослед и сл.
 - б) у току приредбе, до објављивања званичних резултата рок је 1 час после приредбе тога дана, односно по објављивању резултата. Ако је то из објективних разлога немогуће, онда је крајњи рок 4 сата пре наставка програма другог дана, или ако је приредба завршена, 2 сата по завршетку приредбе, али у сваком случају пре објављивања коначних резултата.
 - ц) по завршетку приредбе и објављивању коначних резултата, рок за рекламације је 2 часа. Уложена рекламација у овом случају задржава коначну одлуку о пласману, и рекламација се прослеђује аутоматски надлежној спортској комисији, која треба да да коначну одлуку у року од 15 дана.
- 10.2.2. Рекламације у вези са рекордима и значкама достављају се директно надлежној спортској комисији или струковном савезу, која коначну одлуку доноси у року од 15 дана.

10.3. Решавање рекламација

- 10.3.1. Рекламацију у првом степену решава званични спортски орган приредбе, односно такмичарски жири. Одлуке и решења која донесе такмичарски жири обавезне су за све учеснике и морају се поштовати и спровести у дело. Одлука по рекламацији не може се донети пре него што се саслушају заинтересоване стране и евентуално предложени сведоци или умешана лица.

10.3.2. Уколико се неко од позваних не одазове позиву, решење се доноси у његовом одсуству.

10.3.3. Ако се рекламација односи на рад такмичарског жирија у целини или на резултате, решење по тој рекламацији доноси надлежна спортска комисија или струковни савез.

10.4. Жалбе

10.4.1. Сваки учесник приребе има право жалбе против решења спортских органа приредбе и подноси је надлежној спортској комисији или струковном савезу.

10.4.2. Жалба мора бити писмена, потписана од стране лица које се жали или овлашћеног заступника и уз њу мора бити приложена одређена кауција. Рок за жалбу је 8 дана од дана доношења решења, одлуке или изрицања казне, с тим да се као датум предаје жалбе рачуна датум на поштанском жигу или датум личног уручења. Жалба упућена надлежној спортској комисији или струковном савезу не задржава извршење решења, одлуке или казне.

10.5. Поступак по жалби

10.5.1. Поступак по жалби спроводи и решење доноси надлежна спортска комисија или струковни савез. Решење не може бити донето пре него што су саслушане заинтересоване стране и евентуално предложени сведоци.

10.5.2. Решење надлежне спортске комисије или струковног савеза је коначно.

10.5.3. Изузетно, на решење спортске комисије или струковног савеза се може поднети жалба Општој спортској комисији ВСС, уколико је у питању повреда одредаба овог правилника, као и захтев за обнову поступка, ако се сазнају чињенице за које се није знало у моменту доношења решења, одлуке или казне, а које могу бити од битног утицаја на доношење одлуке. Захтев за обнову поступка подноси се органу који је решење донео, али не касније од 6 месеци после доношења решења, одлуке или казне.

10.5.4. Надлежни орган има право да објави одлуку о жалби и да назначи имена заинтересованих. Ова лица немају право да покрећу поступак против органа или надлежних лица, због објављивања њихових имена у вези са решењем жалбе. Надлежни орган доноси одлуку и о задржавању или повраћају приложене кауције, као и о трошковима поступка.

10.6. Рекламације и жалбе на међународним приредбама

У случају спора, рекламација и жалби на међународним приредбама, надлежни су органи према прописима Општег спортског правилника ФАИ, а поступак решавања се ради по одредбама истог правилника.

10.7. Надлежност за рекламације и жалбе

Учесници приредбе не могу тражити решавање спорних питања везаних за приредбе у надлежности ВСС код званичних судова у Србији или иностранству.

11. ПРЕКРШАЈИ И КАЗНЕ

11.1. Спортски прекршаји

Сваки поступак који негативно утиче на одржавање и ток једне спортске приредбе или на развој ваздухопловног спорта у ВСС, кажњава се према поступку предвиђеном овим правилником.

11.2. Подмиђивање

За сваки случај или покушај подмиђивања, службеног лица, спортског функционера, екипе или такмичара, казниће се лице или лица која су нудила или прихватила мито. Исто тако биће кажњено и лице које на било који начин служи као посредник у подмиђивању.

11.3. Нетачне изјаве и подаци

Сваки поступак који има за циљ да лажним и нетачним изјавама, пријавама и подацима доведе до прикривања истине, било да иде у корист или на штету заинтересованих, кажњава се.

11.4. Непоштени поступци

Сваки покушај обмане или други непоштени поступак који штети угледу и правилном развијању приредбе и спорта, кажњава се. Под овим се подразумева и пристрасност службених лица. Ово исто важи и за случајеве причињавања штете организатору или учеснику спортске приредбе, ако је постојала зла намера.

11.5. Неспортско понашање

Неспортско понашање, тј. свако понашање које руши углед неког од учесника приредбе, или приредбе у целини, кажњава се. Под овим се подразумева и неоправдано подношење рекламација и жалби, реаговање на непристојан начин, непристојно одевање, свака погрда и претња упућена службеним лицима или учесницима приредбе, изостајање са свечаности отварања и затварања такмичења, ометање рада службених лица такмичења, изражавање протеста и негодовања званичној химни, застави и симболима државе и сл.

11.6. Непоштовање одлука

Непоштовање одлука званичних спортских органа и функционера приредбе, које су донете у духу овог правилника, кажњава се. Биће кажњено и безразложно и неоправдано одбијање вршења спортских функција од стране службених лица, као и безразложно и неоправдано напуштање и одустајање од такмичења.

11.7. Непоштовање прописа

Непридржавање одредаба овог правилника у погледу правилног организовања приредбе, како од стране организатора, тако и од стране спортских органа и учесника, кажњава се.

11.8. Дисциплински прекршаји

11.8.1. Дисциплински прекршаји предвиђени посебним прописима ВСС разматрају се и кажњавају по поступку предвиђеном у тим прописима.

11.8.2. Кажњавање од стране спортских органа не искључује истовремено кажњавање за исти прекршај и од стране дисциплинског органа ВСС, зависно од прекршаја и његових последица.

11.9. Покретање поступка

11.9.1. Поступак за кажњавање покрене се на иницијативу организатора приредбе, спортских органа или по појединачној пријави.

11.9.2. Иницијатива организатора приредбе састоји се у томе што на појединачну пријаву службених лица, може да покрене поступак, уз потребна објашњења и навођење сведока и доказа.

11.9.3. Иницијатива за покретање поступка кажњавања може потећи и од спортских органа, уз образложено пријаву, са навођењем доказа и сведока.

11.9.4. По пријави заинтересованих органа, лица и појединаца може се покренути поступак уз детаљно и веродостојно образложење и навођење доказа и сведока. Ова лица могу бити из редова учесника такмичења, а могу бити и лица и органи који нису учествовали на приредби.

11.10. Надлежност за вођење поступка и кажњавање

11.10.1. Ваздухопловни савез Србије са својим стручним комисијама је једини надлежан за вођење поступка и кажњавање по питањима ваздухопловних спортова. За жалбе по питању рада органа и тела ВСС надлежан је ФАИ. ВСС не признаје и не прихвата надлежност судова по овим питањима.

11.10.2. Надлежни орган за вођење поступка и кажњавање је дисциплински одбор при надлежној спортској комисији или струковном савезу. По потреби, одбор може одредити претходно ислеђење, саслушање сведока и прикупљање доказа, као и лице које ће тај посао да обавља. Претходно ислеђење, нарочито код тежих случајева, може да врши и посебно формирана и за то овлашћена комисија.

11.10.3. Првостепени дисциплински орган за изрицање казни јесу стручне комисије (или струковни савези), а другостепени орган је Општа спортска комисија ВСС, или од ње формиран дисциплински одбор.

11.10.4. У случајевима када дисциплински одбор Опште спортске комисије поступа као првостепени орган, за прекршаје на савезним такмичењима 1. или 2. категорије, коначну одлуку доноси Општа спортска комисија ВСС.

11.11. Врсте казни

11.11.1. Лицу које је извршило неки од прекршаја из претходног одељка, могу се изрећи следеће одмерене васпитне казне:

- а) **Новчана казна** Примењује се за кажњавање организације, руководства и установе или неке екипе. Новчану казну може изрећи једино дисциплински орган Опште спортске комисије ВСС или она сама, по предлогу првостепених надлежних органа. Комисија уједно одређује висину износа и рок у коме се казна има уплатити, и коме.

Тај рок не може бити дужи од 30 дана, рачунајући од дана доношења одлуке. Кажњени спортиста је аутоматски суспендован из свих активности ВСС од тренутка изрицања казне, до тренутка уплате пуног износа казне.

- б) **Искључење са приредбе** Примењује се према појединим учесницима приредбе или такмичења, за прекршаје из овог правилника, или за прекршаје предвиђене другим прописима ВСС. То може бити и прва мера до покретања дисциплинског поступка. Ову казну доноси организатор или руководство приредбе, с тим што кажњени напушта приредбу и губи право на повраћај уплате, добијање награда, итд.
- ц) **Суспензија** Састоји се у томе што се изриче забрана учествовања на приредбама, у одређеном року, и одређеној врсти приредби. Ова казна се изриче за прекршаје правила општег спортског правилника и посебних правилника за поједину дисциплину. Решење о удаљењу са спортске приредбе под суспензијом доноси званични спортски орган приредбе, тј. такмичарски жири, док коначну одлуку о суспензији доноси дисциплински орган надлежне спортске комисије. Уколико такав орган не постоји, одлуку доноси спортска комисија. Ови органи решавају по пријави званичних спортских органа приредбе. Кажњени напушта приредбу, губи право на повраћај уплате и додељивање награда, а исто тако губи право учешћа на одређеним приредбама, у одређеном року. Свако суспендовано лице дужно је да врати своју спортску дозволу органу који је казну изрекао, или кога тај орган овласти.
- д) **Дисквалификација** Најтежа казна коју могу изрицати само спортске комисије по гранама спорта, или Општа спортска комисија ВСС, и то за посебно тешке прекршаје. Кажњени поред права која губи у случају суспензије, губи и право учешћа у било ком својству на спортским приредбама у земљи и иностранству, без обзира на грану ваздухопловног спорта и врсту приредбе. Лице кажњено овом казном дужно је да врати своју спортску дозволу органу који је дозволу издао. Одлука о дисквалификацији обавезно се саопштава свим спортским комисијама, свим аероклубовима и публикује се у часописима ВСС.

11.11.1. Казна суспензије важи за државу Србију, а дисквалификација важи и за међународна такмичења.

11.11.2. Под тешким прекршајима подразумевају се вређање на националној, расној верској и родној основи, вређање државних обележја, заставе и химне своје друге државе, покушај фалсификовања документације или резултата, вређање учесника и званичних лица, физичко насиље, покушај учешћа на такмичењу под утицајем дрога или алкохола као и коришћење недозвољених супстанци.

11.12. Објављивање казни

Надлежни орган који је изрекао казну, може исту објавити на начин како је то уобичајено (часопис, билтен, интернет,...) Лице чије кажњавање буде тако објављено, нема право да због тога покреће судски поступак против органа или лица, која су учествовала у доношењу одлуке о кажњавању и објављивању казне.

11.13. Измена пласмана

11.13.1. Орган који је казну изрекао, обавезно о томе писмено обавештава кажњеног и надлежну службу ВСС. Уколико се казне односе на екипу или поједине такмичаре, извршиће се њихово брисање из пласмана, односно ранг листе приредбе, и сматраће се као да нису учествовали на приредби. Пласман остаје по редоследу какав би био да кажњени није ни учествовао на приредби. Уколико је кажњени појединац био члан екипе, сматра се да екипа нема пласман у екипној конкуренцији.

11.13.2. У оправданим и изузетним случајевима, Општа спортска комисија ВСС има право да одлучи и другачије, али нема право да нареди да се приредба понови.

11.14 Смањење казне

Смањење и брисање казне може се извршити у случају када се покаже да је казна постигла сврху. Орган који је казну донео, разматра писмени захтев заинтересованог или кажњеног лица или екипе, и доноси одговарајуће решење по захтеву, на исти начин и по истом поступку као и код изрицања казни. Захтев за смањење казне може се узети у поступак и донети одлука о смањењу казне тек по протеку једне трећине временске казне.

12. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРНЕ ОДРЕДБЕ

12.1. Прелазне одредбе

Све одредбе Општег спортског правилника ФАИ, које нису овде поменуте, примењују се у овом правилнику ВСС и он је у складу са одредбама Општег спортског правилника ФАИ и Статута ВСС.

12.2. Тумачење, измене и допуне Општег спортског правилника ВСС :

ОСК ВСС надлежна је за тумачење одредба овог правилника, као и за његове измене и допуне.

12.3. Завршне одредбе

12.3.1. Општи спортски правилник ВСС ступа на снагу даном доношења.

12.3.2. Ступањем на снагу овог правилника, престају да важе одредбе претходног Општег спортског правилника ВСС.

12.3.3. Стручне комисије и други органи ВСС имају рок од 180 дана од ступања овог Правилника на снагу да донесу потребне правилнике који произилазе из Општег спортског правилника.

Београд, _____ 2008. год.

Ваздухопловни савез Србије
Председник Управног одбора

Лабуд Булатовић